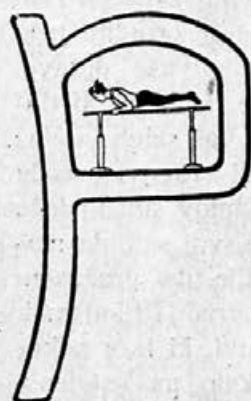

I. B—c. † Kralj Peter I., Osvoboditelj.

red skromno hišo v tihi slovenski gorski vasi je sedel starec. Osiveii so mu lasje in obraz, noge so mu trudne od dolge hoje in srce se mu je razbolelo v življenja težkem boju. Sedel je in sanjal:

Tam doli v deželi Bele krajine teče Kolpa in pred njo stoje trdo in nepremično na straži Gorjanci. Po šumah pleto bajke rojenice in vile zlatolaske, po stezah na to in na drugo stran hodijo dobri duhovi in nosijo s seboj zlate kangljice, v katerih imajo vse polno upov v prihod velikega dne, in katere rose blažilno in hladeče na to in ono stran. Hodijo gori in doli že stoletja in nosijo na to stran tolažbo in vero, na drugo stran pa odnašajo hrepenenje naših polj, rek in gora in naših src. Gori in doli hodijo in pleto zlate vezi in jih pritrjujejo v gozdovih Dobrača nad Dravo ter jih napeljujejo preko naših ravnin tja doli čez Kosovo polje — vse je objeto v eno vez.

In starec je zasanjal še vse močnejše:

Nad deželo je samo solnce mladega jutra. Zvonovi so se zamajali sami in vabijo k Veliki maši. Pota in ceste od vseh strani so polne ljudi, veselih obrazov in v novih oblekah. Vsepo vsodi zastave, v zmagoslavju vihrajoče, vsepo vsodi smeh in vrisk. Iz dalje pelje v ta smeh in vrisk dolga, bela cesta. Po dolgi, beli cesti jahajo jezdec, visoki in čili, vsi v rudečih hlačah. Na čelu jaše kralj, tih in resen, ves ponosen in veličasten. Jahajo in jahajo daleč v deželo, z njimi gre smeh in vrisk.

Pa pristopi jezdec k sanjajočemu starčku pred skromno hišo v tili slovenski gorski vasi in pošepeta: „Oče, Vaš kralj in njegova garda je tu —“.

In starček je bil mladenič in njegov vrisk je letel v dolino kralju nasproti:

„Simeonu je bilo uresničeno, da je držal v naročju Odrešenika sveta, mojim očem pa je dodeljeno, da gledajo Osvoboditelja mojega naroda. Po dolgih hodnikih narodove ječe je vrvenje, iz vseh celic prihajajo sužnji in stopajo v svobodo. Narodov dom je prazen sužnjev in pod nebo vstaja mojega naroda ponosna gradba Svobode. Dolgo sem živel, nisem živel zamanj. Nad mano se uresničuje narave zakon. Star sem in odhajam, Vam, moj rod, pa zapuščem najdražje tega sveta: Svobodo. Živel kralj, Odrešenik —“.

Rod starčkov, narod naš je odpiral svoje domove, da vanje stopi kralj in jih blagoslovi, po cestah in potih so se dotikali njegovega žezla, da jim utisne na čelo pečat Svobode, da jim v dušo udahne odločnost in hotenje braniti zlati dar do konca dni.

Kralj je videl ljubezen in je dal ljubezen. Narod je bil družina in kralj je bil oče. Za „čika Pera“ so ga klicali.

„Jaz ostanem z Vami do konca dni. Bogastvo svojih izkušenj Vam dam, da si ustvarite trden dom za vse večne čase, da si zgradite trde duše, ki bodo mehke v jubezni do človeka in naroda in Vaše države, silne in neupogljive pa v boju za ohranitev zapuščine, ki Vam jo dajem: za svobodo Vašo in Vaših rodov. Jaz sem Peter, Vaš sluga in Vaš kralj, in moje življenje je bila skala, ob katero so butali vragovi naroda mojega, da jo razbijejo in z njo razbijejo tudi Vaših domov smehljajoče lice. Jaz sem prišel k Vam, da uresničim davni Vaš in svoj sen, da maščujem smrt Vaših sinov v rovih Amerike in Vestfalije, da preženem volkove, ki hodijo med Vami in požirajo Vaše delo in trud. Prihajam k Vam, da Vas potolažim v bolesti nad izgubljenimi sinovi, ki leže pokopani tam za našimi mejami v milijon grobeh in ki čakajo na Vstajenja dan. Zapisana je velika in sveta beseda očetova v knjigi moje oporoke: Rešitev bratov onstran državnih meja iz kulturnega suženjstva, je klic Boga in zakonov v nas. Čujte ta klic, da ne boste pogubljeni! V Vaši srčni bolesti Vas tolažim in v Vašem upu Vas utrjujem. Sledil sem klicu Boga svojega in zapovedi očetov svojih, da uresničim zakone, ki jih je Bog na zemlji postavil in ki pravijo: Svoboda vere in vesti, besede in dejanja je zajamčena; delovna moč je pod zaščito države; vsem državljanom je ustvariti enako možnost usposobljenosti za pridobitne posle, h katerim se nagibljejo. Razlike v rojstvu ni; človek je človeku brat. Krivice ne sme biti na zemlji, ker vsi smo ustvarjeni za srečo in mir. Ni razlike v veri, jeziku in rodu, vsi od Triglava do morja egejskega smo ena družina, poklicana od Boga, da ustvari novo kulturo: kulturo srca in slovanske ljubezni. Jaz kralj Vaš in Vaš naivdanejši

sluga sem prišel med Vas, da Vam pokažem vrline seljaka Šumadije, ki so najlepši kras v moji kroni: Preprostost, poštenost, delo in trud, vseobsegajoča ljubezen, vera v božjo pravičnost, ljubezen do naroda usmiljenje do trpečih. Seljaka v seli sem dvignil na kraljevski prestol, da svetu pokažem, da je samo, sin gozdov, polj in voda sposoben peljati narod skozi turške boje, skozi albanske gore in svetovne požare v svobodo in veličino. Pošteno dušo človeka-delavca-trpina sem kronal s krono kralja svobodne Jugoslavije, da svetu pokažem, da le v delu in trpljenju leži skrivnost gospodarske in kulturne veličine. Moje kraljestvo ni kraljestvo dvorov in sijaja, moj dom je kakor hiša pastirjeva sredi gozdov, kamor ima pristop vsak, ki je zašel v burjo in vihar in mu je treba pomoči. Na mojih rokah so utisnjeni žulji kmetovi, žulji rudarja pod zemljo, žulji delavca pred razbeljeno tovarniško pečjo; v mojo dušo so usajene Vaše boleti, upi in hrepenenja. Še predno sem Vas videl, sem poznal Vaš jökajoči obraz; do doma mojih očetov je prihiteval Vaš obupni klic.

Da sem videl svobodno morje, sem moral preko Albanije. Da je prišlo Vstajenje, je bilo treba Golgate in Kalvarije. Da bo prišel Vaš veliki dan združenja bratov vseh pod eno streho, je treba noči brez spanja in dnov dela, premagovanja in samozatajevanja.

Prišel sem k Vam, da se Vam poklonim in da Vam razgalim svoje srce, kdor ga vidi in je proti meni — prosto mu. Samo vest njegova naj bo čista in misli njegove poštene. Ne ljubim suženjskih malikovalcev. Izšel sem iz rodu od pluga in vaju sem odkrite poštenosti in poštene odkritosti, kdor je proti meni, je moj ljubljenec, ako ni proti narodu mojemu“.

In oče - kralj je sedel na prag pred hišo, si podprl glavo in pravil: „Svojemu sinu zapuščam spomin na pohod skozi albanske gore, skozi pečine trpljenja in smrti, Vam zapuščam spomin na minule dni suženjstva. Med Vami zapuščam svoj duh in ta duh bo klicar v dneh nevarnosti. Čujte ga!“

Kralj je omahnil, razprostrl roke v objem in je umrl.

Narod je sklonil glavo, pomolil je v globoki žalosti dolgo in tiho. Potem pa se je zravnal in šel na delo.

Kralj je umrl,
narod pa je
k življenju vstal.

Trpljenje kraljevo je bilo radi narodove sreče. Živel kralj.

Razplakala sta se v grofu Petronija in Črni Jurij; narod nad njima na zemlji je izkrvaveval. Turčin mu je teptal komaj malo zrahlane njive, Obrenovići so zaslužnili narod Avstriji. Pa narod je ostal plamen, „k tlom pritiskan, kvišku hrepence“. V tistih žalostnih časih se je dne 29. junija l. 1844. rodil v Beogradu knezu Aleksandru Karagjorgjeviću sin

Peter. Kakor da ga ni rodila mati, ampak neizmerno hrepenenje in bolest naroda! Njemu je bilo usojeno od nebes, da dvigne narod iz ječe in ga popelje na večno lepe poljane kulturne in gospodarske veličine. Leta rezne mladosti je kralj Osvoboditelj preživel v Beogradu. Star komaj štirinajst let je odšel v tujino — pripravljat se za veliki dan. S sabo je vzel bolest naroda jugoslovenskega in ta amulet ga je opominjal noč in dan na delo in vztrajnost. V šumu Pariza je čul klice obupa od vznožja triglavskega in iz bregov Vardarja. Sredi burnega življenja je mislil in tuhtal, kako bi se vrnil k narodu, ki umira živ pokopan. Sredi Pariza je začul bojni klic od Rena: nemška nasilnost je davila svobodo naroda francoskega. Opasal je meč in mlada kri šest in dvajsetletnega mladenciča je zakipela sredi bojne krvave igre. Trikrat je bil od Nemcev vjet, pa trikrat se je vrnil k svojim v temni noči. V njegovi domovini pa je tekla kri, kristjanska kri njegovih dragih bratov in sestra. Jeknil je obupni glas bosansko - hercegovske kristijanske raje prav tja ob ostre stene svobodne Švice. Princ Peter ga je čul. Opasal je znova meč in šel. Ni mislil na dolgo pot in na velike nevarnosti. Skozi pekel gre pot v svobodo! V Orahovcu je čete zbral, sebi je dal ime Petar Mrkonjić in po bosansko - hercegovskih gorah se je boril proti Turčinu za krst sveti in svobodo zlato.

Iz njegove ožje domovine je moral bežati njegov rod Karagjogjevića. V tujino je moral, ker je hotel narodu dati življenje človekovo. Nad Srbijo je zopet zapaševal rod Obrenovićev, ki je Srbijo iztrgal iz ljubezenskega objema Rusije in jo pahnil v žrelo Avstrije. Aleksander Obrenović je narodu dokopal grob — samo nosilci še niso prišli, ko je narod pogledal v svoj grob, ga je stresla groza in zahotelo se mu je z vso silo novega življenja. Dvignil je roko in udaril svojega morilca: 11. junija 1903. je izkrvavel poslednji Obrenović. Narod je bil rešen trinoga. Treba je bilo nastopiti jasno po stran od smrti v življenje. Ves narod je zaklical: In na tej poti nas bo slavno vodil sin kmeta iz Šumadije, naš Peter, naš Čika Pera!

In voz jugoslovanskega naroda je zadrdral proti solnčnim višavam. Vedno naprej pa kralj Peter. V trpljenju in bolesti je zasanjal o veliki državi jugoslovanski, ki ne bo okovana s težkimi verigami gospodarske bede in kulturnega suženjstva. Dvignil je glavo, oči so se mu zaiskrile in ostro je pogledal v obraz vsem naprotnikom Srbije in Jugoslavije. Videl je silo in moč sovražnikov svojega naroda, ki jim je stal nasproti ves oslavljen in utrujen v težkih bojih. Njegovo slovansko srce je čutilo, kje ima iskati pomoči za svoj rod. Pokazal je mogočnemu ruskemu narodu bedo in trpljenje svojega naroda — in ruski narod je odprl roke in srce za svojega milega brata jugoslovenskega.

In začela se je velika borba za osvobojenje! Zagrmeli so topovi ob turški meji in mesto carja Dušana, starodavno Skoplje je bilo osvobojeno. In z njim vsa bratska zemlja v Macedoniji, Stari Srbiji in ob

obronkih v albanskih gora. Pregnan je bil sovražnik iz rodne zemlje praočetov — in narod se je začel gospodarsko krepiti in kulturno dvigati: sovražnikov v Avstriji, Bolgariji, Turčiji, Nemčiji in drugod je postajalo strah.

Prvi del osvobojevalnega dela je bil dovršen in od trpljenja ustrujen je kralj Peter v juliju 1914. izročil izvrševanje kraljevske oblasti svojemu sinu prestolonasledniku Aleksandru, da tako junak od Kumanovega dovrši, kar so začeli pradedje in kar je ostro nadaljeval oče.

Počil je strel v Sarajevu. Padel je sovražnik naroda jugoslovenskega, avstrijski prestolonaslednik Ferdinand. V trpljenju je zakipelo srce jugoslovenskih Prinčipov — začela se je svetovna vojna.

Narod jugoslovenski so obsodili na smrt, povezali so mu roke in ga gnali na Golgato in Kaivarijo. Spredaj je stopal kralj Peter, v narodu za njim ni bilo omahljivca. Vedel je narod, da so vica radi nebes. Milijoni so padali v grobove, domovino so namakale solze, da iz njih vzklije roža velike svobode. Ko je roža zrastle v veliko drevo, v katerega senčnem objemu se greje ves narod jugoslovenski, je naš kralj zatisnil oči.

Odšel je, da iz višav gleda na poštenost svojega naroda, za katerega je živel in trpel, da od pravičnega Boga izprosi plačilo za vsa naša dobra dela in kazen za naše grehe.

Sklonimo glave in zamislimo se v naloge, katere nam je še zapustil veliki kralj Osvoboditelj! Izvršujmo kraljevi ukaz, da bo prost ves naš rod!

Dr. R. F.

Dr. Josip Scheiner, starosta ČOS.

(K njegovi 60 letnici.)

Češko Sokolstvo praznuje v letošnjem letu 60letni jubilej svojega ljubljene staroste, neutrudno delavnega brata, dr. Josipa Scheinerja. Njegov jubilej ni samo praznik češkega Sokolstva, temveč vsega slovanskega Sokolstva.

Dr. Josip Scheiner se je rodil 21. septembra l. 1861. v Benešovu južno od Prage. Ravno tam je tudi dovršil ljudsko šolo ter prve razrede gimnazije, ki jo je dokončal v Pragi, kjer se je tudi vpisal na juridično fakulteto češkega vseučilišča. L. 1884. je končal svoje pravniške študije in je bil l. 1889. proglašen doktorjem prava. Posvetil se je odvetniškemu stanu ter je postal l. 1894. samostojen odvetnik v Pragi. Že kot dijak je telovadil v Tyrše-

vem zavodu, ko je pa prišel na vseučilišče je postal najboljši Tyršev učenec, kateremu je učitelj posvečal posebno pozornost. Že l. 1882. ga je Tyrš vzel v redakcijo časopisa „Sokol“, katero je po Tyrševi smrti sam prevzel. L. 1884. je bil sprejet v vaditeljski zbor praškega Sokola, kjer je vztrajno deloval celih 10 let. Zaradi njegovega neumornega delovanja je bil imenovan častnim članom praškega vaditeljskega zbora. Kot član vaditeljskega zbora je bil v l. 1884. izbran za Tyrševega pobočnika. Toda še isto leto je razločila neizprosna usoda neutrudljivega učitelja in marljivega učenca. Dr. Tyrš je ponesrečil na Tirolskem v Oetzju, kjer je našel v ledenih valovih reke Aache svojo smrt. Ko je prišla ta grozna vest v Prago, je poslal praški Sokol Scheinerja na kraj nesreče, da poišče truplo ponesrečenca in ga pripelje v Prago. Scheiner je vestno izpolnil svojo nalogo in bridko je bilo slovo od ljubljene učitelja. V l. 1888. je prevzel uredništvo časopisa „Sokol“, katero vodi do današnjega dne. V l. 1887. je bil tajnik slavnostnega odbora za vsesokolski zlet. Od tedaj je sodeloval pri vseh važnejših pojavih v Sokolstvu. Ustanovitev Češke Obce Sokolske v l. 1889. je njegovo delo, kakor tudi sestava pravil. Takoj na ustanovnem občnem zboru Češke Obce Sokolske l. 1889. je bil izvoljen v predsedstvo, ker je prevzel tajniške posle. V l. 1890. je bil izvoljen za tajnika praškega Sokola, eno leto pozneje mu je bilo poverjeno tajništvo II. vsesokolskega zleta v Pragi. Istotako je bil izbran za tajnika slavnostnega odbora pri III. vsesokolskem zletu l. 1895. Zaradi svoje neumorne delavnosti je bil izvoljen v odbore raznih drugih kulturnih društev, kjer je zavzemal vedno odlično mesto. L. 1896. je na novo organiziral — vzlic vsem zaprekam od strani avstrijskih vlad — Zvezo Češko - slovanskega Sokolstva. Scheiner je bil določen za Zveznega tajnika. Izdelal je tudi vzorna pravila za društva in župe.

Ko so priredili l. 1895. Češko - slovensko narodopisno razstavo v Pragi, je bil tudi Scheiner izvoljen v razstavni odbor. L. 1898. je sodeloval pri ustanovitvi Slovanskega Kluba v Pragi, bil je v začetku tajnik, od l. 1901. pa njegov predsednik. Palackega slavje l. 1899. je dobilo po njegovem prizadevanju yseslovanski značaj. L. 1899. je bil izvoljen za starosto praškega Sokola. L. 1900. se je udeležil Puškinove slavnosti v Petrogradu. L. 1901. je prevzel mesto podstaroste v slavnostnem odboru za IV. vsesokolski zlet v Pragi in je bil za svoje zasluge odlikovan z medaljo Češke Obce Sokolske. L. 1904. je postal starosta Češke Obce Sokolske, ki je sedaj združila pod svojim okriljem vse sokolske organizacije, ki so prej tvorile Zvezo Čehoslovaškega Sokolstva. Tako je postala Češka Obec Sokolska središče vsega češkega Sokolstva, Scheiner pa odločilen vodnik vsega sokolskega gibanja. V l. 1907. je predsedoval Scheiner impozantnemu V. vsesokolskemu zletu v Pragi. L. 1908. je bil imenovan za častnika francoske častne legije in je bil izvoljen za starosto „Vseslovanske Sokolske Zveze“, katere organizacija je tudi njegovo delo.

Kot pravnik - strokovnjak je bil Scheiner sotrudnik „Pravnika“ in „Pravniških razgledov“ ter je urejeval „Pregled odločb najvišjega sodnega odbora“, poleg tega je bil še sotrudnik raznih drugih listov in zbornikov. Predvsem pa je Scheiner bil in ostal Sokol. V svojem članku „Moj credo“ je jasno izpovedal: „Predvsem sem Sokol. Verujem trdno in neomajno v нравno vrednost in silo sokolske stvari, zrem v njej neusahljiv vir naše življenske moči in odpornosti v težkem boju za naš obstanek, preverjen sem, da ta, če tudi morda le polagoma, toda gotovo zavzame in utrdi vsa do sedaj neobdelana češka tla.“ Kot Sokol je vedno vestno izpolnjeval vse sokolske naloge in s svojo energijo in marljivostjo si je pridobil za sokolsko stvar neveljvinih zaslug.

Dr Josip Scheiner.

Z besedo in s peresom je razlagal in širil idejo svojega velikega učitelja in z neutrudljivo marljivostjo je izvedel velike načrte Tyrša. Z močno roko vodi Sokolstvo od zmage do zmage in vzlic vsem zaprcam in vsem nasprotstvom, ki so se pojavljala med slovanskimi narodi, je ustvaril Vseslovansko Zvezo Sokolstva, ki jo je sicer razbila vojska,

za katero je pa začel takoj po prevratu delovati z vso mu prirojeno žilavostjo.

Češko Sokolstvo se je pod njegovim vodstvom mogočno dvignilo ter je postalo največja in najvažnejša narodna organizacija češkega naroda. Scheiner pa je težil za tem, da združi sokolske organizacije vseh slovanskih plemen v enotnem sokolskem taboru. V to svrho je prepoštoval vse slovanske pokrajine, hitel je od kraja v kraj ter povsod zasejal seme sokolske ideje. Tako ga vidimo prvič že l. 1892. v Lvovu, kjer je na čelu čeških junaških Sokolov zastopal ČOS. Dve leti pozneje se je mudil s češkim sokolskim odposlanstvom v Ljubljani, od koder je nadaljeval svojo agitačno potovanje v Postojno, Gorico in Trst. Leta 1896. je bil s češkimi Sokoli na zletu poljskega Sokolstva v Krakovu in istotako se je mudil med poljskim Sokolstvom leta 1903. in 1910. Iskrena ljubezen do jugoslovenskega naroda ga je ponovno privedla med naše Sokolstvo in skoro ni minulo leto, da ne bi bival Scheiner med nami. Leta 1904. je obiskal na čelu mnogobrojnih čeških sokolskih čet II. vsesokolski zlet v Ljubljani. Na tem zletu je krasno označil poslanstvo Sokolstva v Slovanstvu z besedami: „Sokolska ideja se povznaša k visokemu cilju povzdige vsega Slovanstva, z nalogo, iz melike, ponižne duše slovanske stvoriti silen značaj, neomahljiv in zmogel vsega odpora.“ V naslednjih letih se je udeležil z češkimi Sokoli 30 letnice zagrebskega Sokola l. 1905., l. 1906. pa l. zleta hrvaškega Sokolstva v Zagrebu, po katerem je nastopil svojo znamenito agitačno potovanje po Črni gori. Leta 1907. je bil na agitačnem potovanju v Beogradu in v Ruščuku pri bolgarskih Junakih. L. 1908. je bil zopet v Beogradu, ker je deloval za združenje srbskih telovadnih društev Dušan Silni s srbskimi sokolskimi društvi. Tri leta kasneje ga dobimo zopet na slovanskem jugu v Zofiji in Beogradu. Razen teh uradnih zletov je pohitel tudi drugače na jug, da naveže čim najožje stike med jugoslovenskim in češkim Sokolstvom. Po prevratu je prihitel l. 1920. v Ljubljano, ker se je v smislu dogovorov na vsesokolskem zletu v Pragi ustanovila Češkoslovaška-jugoslovenska Sokolska Zveza, l. 1921. se je pa zopet udeležil na čelu številne deputacije češkega Sokolstva II. pokrajinskega zleta Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v Osijeku. Leta 1909. je vodil odpravo ČOS v Ameriko, kjer je propagiral med nezdruženimi sokolskimi organizacijami združitev v enotno skupino, kar se mu je tudi posrečilo.

Toda ne samo pri slovanskih, tudi pri neslovanskih narodih, pred vsem kulturnim svetom je hotel uveljaviti Scheiner Sokolstvo in sokolski telovadni sestav. Že kot urednik Sokola je navezal stike s francoskimi gimnasti in tako sklenil stik Čehov s Francozi in položil temelj spoznavanja Čehov z inorodci. Temu prvemu koraku je sledila cela vrsta slavnosti, katerih se je udeleževalo češko Sokolstvo pod vodstvom svojega staroste. Tako se je udeležil zletov francoskih gimnastov l. 1895.

v Perigeux, l. 1901. v Nizzi, l. 1902. v Mansu, l. 1904. v Arrasu, l. 1906. v Tourcoingu in končno l. 1908. velike slavnosti gimnastov o priliki proslave 35 letnice obstoja Unie gimnastov v Parizu, ob kateri priliki je bil imenovan za častnika francoske častne legije. L. 1921. je vodil češko Sokolstvo v Lille, kjer je doseglo v tekmi prvenstvo.

Razen tega se je udeležil Scheiner kot zastopnik češkega Sokolstva sledečih zletov: l. 1897. v Bruselu v Belgiji, pri tej priliki je pristopila ČOS Mednarodni Zvezi telovadnih organizacij, v katero je bil imenovan kot zastopnik ČOS dr. Scheiner, l. 1903. zleta v Antverpnu, kjer je priredil razstavo sokolskih publikacij in fotografij.

L. 1900. se je udeležil zleta švicarskih gimnastov v Chaux de Fonds in leta 1906. v Bernu. Pri tej priliki se je vršila tudi seja mednarodne Zveze telovadnih organizacij, kjer je Scheiner dosegel, da se je vršila mednarodna tekma ob vsesokolskem zletu v Pragi.

L. 1907. se je udeležil zleta italijanskih gimnastov v Benetkah in l. 1911. v Turinu. L. 1909. je vodil češko Sokolstvo k mednarodni tekmi v Luxemburg in l. 1910. v London.

Častno ime si je pridobil Scheiner tudi na sokolskem literarnem polju. Četrstoletja izhaja pod njegovim uredništvom vodilni sokolski organ „Sokol“. Nad 100 člankov organizacijske in splošne telovadne in sokolske vsebine je poteklo izpod njegovega peresa ter nebroj zapiskov. Največ zaslug si je pridobil za razširjenje znamenitih Tyrševih spisov.

Ob svoji 60 letnici je dr. Scheiner še zdrav in krepak sokolski delavec, še vedno enako svež in vedno poln novih misli in načrtov, v svojem jeklenem značaju neomahljiv. Ob njegovi 60 letnici se ga s ponosom in hvaležnostjo v srcih spominja jugoslovensko Sokolstvo z iskreno željo, da bi še dolgo vrsto let zdrav in krepak starostoval češkemu Sokolstvu, zlasti pa, da bi doživel zopet svojo najiskrenejšo željo, da združi še enkrat pod sokolskim praporom celokupno slovansko Sokolstvo.

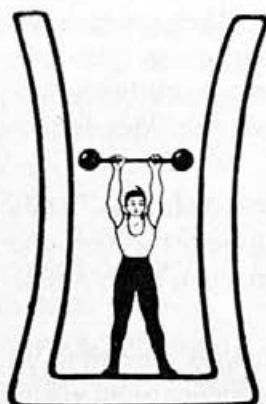
BOGUMIL TONI, SAMOBOR:

Naša srca.

Srca smo si dali	Srca smo si dali	U bratstvu, jedinstvu
osjećaja puna	i sada smo jaki,	tu je naša snaga,
što im ljubav čista	pomoć bratu svome	po njoj bit će srećna.
od bisera kruna.	sad je spreman svaki.	Otađbina draga!

II. pokrajinski zlet Jugoslovanskega Sokolskega Saveza v Osijek.

blizini, kjer se steka široka Drava v obširno Donavo. leži prostrano in lepo mesto Osijek. Zgodovina mesta kaže, da so ga ustanovili Kelti ter mu dali ime Mursa. Ko so pozneje dobili mesto v posest Rimljani, se je jako razvilo, ker je bilo tako iz trgovskih kakor iz vojaških ozirov na važnem kraju. Pri navalu divjih Hunov je bilo mesto razdejano.

V srednjem veku so se naselili v te kraje Sioveni (Slavonci). Sezidali so vnovič mesto in mu dali ime Odsek, iz česar je nastalo ime Osijek, tako razlaga nastanek imena slavonski pisatelj Pavišević. Zopet se je razvila naselbina v trgovsko mesto, ki je pa bilo obenem dobro utrjeno in veljalo kot trdnjava. Osijek je prestal tudi naval Turkov, ki so prodirali skozi Hrvatsko na Ogrsko in dalje proti Dunaju. Od leta 1526. do leta 1687. so gospodarili v mestu Turki. Hazambeg je postavil tu znamenit most čez Dravo, ki je bil ponos Turkov, a leta 1685. je bil porušen. Po osvoboditvi izpod turškega jarma je bil Osijek sedež državnih in vojaških oblasti. Leta 1712. je bila zgrajena nova trdnjava, katere ostanki se vidijo še danes. V trdnjavo in okoli nje se je naselilo mnogo tujcev, zlasti Nemcev. Nastala so tri manjša mesta, ki so se leta 1746. združila v enotno mesto z enim županom. Ko je bila l. 1799. skozi mesto Osijek zgrajena znamenita cesta preko ogrskih močvirjev, je postalo mesto trgovsko središče za trgovino z Balkanom. Mesto se je vedno bolj večalo, meščanstvo je obogatelo in leta 1809. je bilo proglašeno kot kraljevsko in svobodno mesto.

Danes štejemo Osijek med največja hrvatska mesta in je glavno mesto bogate Slavonije z cvetočo trgovino in industrijo. Posebno razvita je trgovina z žitom in z moko, ker se daleč naokrog razprostirajo obsežna polja posejana ponajveč s pšenico in koruzo, v mestu pa se nahajajo 3 veliki paromlini. Tudi industrija je na visoki stopnji. V dolnjem delu mesta je velika tovarna za sladkor, vrh tega so v mestu še sledeče tovarne: za usnje, za užigalice, za pohištvo, za cigaretne stročnice, za stroje in livarna za železo, za kekse, za milo, dve tovarni za špirit, dalje kemična tovarna, dve pivovarni in plinarna. Razumljivo je, da ima mesto velik promet, zato je na vse strani zvezano z železniškimi progami in ima ob Dravi dvojje pristanišče za parnike. Mesto ima široke ulice, ki so večinoma tlakovane, po mestu vozi tudi cestna železnica, toda ne z električnim obratom, ker elektrarne in vodovoda mesto — žal nima. Lepi nasadi ob nekaterih ulicah in dva velikanska vrtova v

mestu služijo za izprehode. V mestu je pet velikih vojašnic in več vojaških poveljstev.

Tudi v kulturnem pogledu je mesto dobro preskrbljeno, ker ima gimnazijo, realno gimnazijo, učiteljsko, trgovsko akademijo, šolo za pletarske izdelke in več ljudskih šol. Na najlepšem trgu — kralja Petra trg — stoji veličastna in lepa katedrala, ponos mesta. Tudi stalno gledališče, sicer majhno, ima Osijek.

Sokolsko društvo je dokaj močno, svojega doma še nima, ima pa na razpolago lepo telovadnico v poslopju trgovske akademije. V Osijeku je sedež Sokolske župe, ki ima včlanjenih 15 sokolskih društev.

Tu se je vršil II. pokrajinski zlet Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v dneh 27. do 29. junija, ki je imel v vsakem oziru popoln uspeh, udeležba Sokolov pa je bila nad pričakovanje velika in častna. Mesto si je odelo svečano lice in posebno ob povorki, ki se je vršila na Vidov dan, je bila pretežna večina poslopij okrašena z zastavami in cvetjem. Sredi mesta za vojašnico prestolonaslednika Aleksandra je bilo zgrajeno obširno in vzorno telovadišče, obdano od vseh štirih strani s tribunami, na katerih je bilo prostora za 40 tisoč gledalcev.

Večina Sokolstva je došla v Osijek že v nedeljo zvečer in ponoči, ker so se v ponedeljek zjutraj dne 27. junija pričele takoj tekme, ki so bile prav dobro udeležene in so pokazale velike uspehe.

Tekmovali so člani in članice. Tekma se je vršila v treh oddelkih: tekma A, to je tekma v prostih vajah članov in članic; tekma B to je prosta tekma posameznikov (skok v višino, skok v daljino, tek, dviganje bremen, metanje kocke ali kroglice); tekma C, to so posebne tekme, kjer tekmuje vsak telovadec lahko samo v naslednjih posameznih panogah: v teku na 100 yard, v metanju $7\frac{1}{4}$ kilograma težke krogle, v metanju diska na 30 metrov, v metanju žoge na 40 metrov, v metanju kopja na 43 metrov, v skoku v višino in daljino, z mesta in z naletom, brez deske in z desko. — Pri tekmi A je tekmovalo 33 vrst članov po 6 telovadcev in 15 posameznikov, skupaj 213 telovadcev; dalje 22 vrst članic po 6 telovadk. to je 132 telovadk. Pri tekmi članov je dosegla prvo mesto vrsta Ljubljana, drugo mesto vrsti Beograd in Novi Sad, tretje mesto vrsta Petrovaradin; 9 vrst članov dobi veliko diplomu in 14 vrst malo diplomu; 131 tekmovalcev dobi veliko in 28 malo diplomu. Pri tekmi članic sta dosegli prvo in drugo mesto dve vrsti društva Ljubljana in tretje mesto vrsta Beograd; 10 vrst članic dobi veliko, 6 vrst malo diplomu; 66 telovadk dobi veliko in 53 telovadk malo diplomu. — V prosti tekmi (B) so bili prvi: bratje Djuro Papić (Vršac, župa Banatska), Buh Anton (Koroška Bela, župa Gorenjska) in Simončič Slavo (Ljubljana, župa Ljubljana). Te tekme se je udeležilo 19 telovadcev. — V posebni tekmi so bili najboljši naslednji: Terezin Vitomir (Subotica), ki je pretekel 100 yard v 11 sekundah; Joković Dušan (Stara Pazova).

ki je vrgel $7\frac{1}{4}$ kg težko kroglo 12·40 m daleč; isti je vrgel disk 34·10 m žogo 57·30 m in kopje 35·50 m daleč; Pantić Kosta (Vršac) je skočil z mesta brez deske 1·35 m visoko. Mikolić Stevan (Subotica) pa je skočil z naletom brez deske 1·55 m visoko ter istotako 5·90 m daleč.

Popoldne so se vršile skušnje za javni nastop naslednjega dne. V torek, dne 28. junija, je bil narodni praznik — Vidov dan — ne samo za Sokolstvo ampak za vse prebivalstvo mesta z vojaštvom vred. Popoldne sta se služili na telovadišču dve maši — pravoslavna in katoliška — v spomin vidovdanskim junakom, udeležilo se jih je Sokolstvo, vojaštvo, uradništvo in civilno prebivalstvo. Po mašah je govoril br. starosta, dr. Vl. Ravnihar, v spomin tem junakom in v spomin pokojnega prvega staroste Jug. Sokol. Saveza br. dr. Iv. Oražna. Na to se je uvrstilo Sokolstvo v veliko povorko, ki je korakala skozi trdnjavo in gornje mesto na Gajev trg, kjer je celokupno Sokolstvo pozdravil načelnik mesta (župan) dr. Vjekoslav Hengl. Njegov pozdrav je izzvenel v ujedinjenje vseh treh jugoslovenskih plemen in v zvezo vseh Slovanov ter je bil od poslušalcev z velikim navdušenjem sprejet. Zahvalil se mu je br. starosta dr. Ravnihar. V imenu češkoslovaškega Sokolstva pa je odgovoril starosta ČOS br. dr. Scheiner in izročil pozdrave češkega Sokolstva jugoslovenskemu.

Z napetostjo je vse pričakovalo popoldanske javne telovadbe, glavne točke pokrajinskega zleta. Tribune so se hitro polnile in ob pol štirih popoldne ni bilo skoro opaziti praznega sedeža na tribunah, pisana slika vsakovrstnih oblek: sokolske, civilne, narodne in vojaške je pokrila enolično barvo tribun. Spored javne telovadbe je bil jako obsežen, telovadba je trajala preko štiri ure, pokazala pa je uspehe, ki so jih dosegla društva v preteklem letu s svojim delom v telovadnicah. Uspehi vseh so bili — izvzemši majnih napak — sijajni. Posebno poučni so bili nastopi bratov Čehov, ki so izvajali težke proste vaje tako dovršeno, da si je težko misliti dovršenejše izvedbe. Isto velja o čeških telovadkah, ki so nastopile z vajami s kiji in na gredeh. Sestave vaj so bile težke, izvedba strogo natančna, skladnost najpopolnejša. Takí vzorni nastopi zaležejo več nego številni članki in popisi. S temi vajami so nastopili češki Sokoli na Francoskem v Lille. Ne čudimo se, da so s tako izvedbo vzbudili občudovanje Francozov, svojemu telovadnemu sestavu pa so s tem odprli pot v francosko telesno vzgojo.

Izmed mladine so nastopile vse skupine naraščaja, toda le iz Osijeka in bližnje okolice. Vobče so bile vse vaje naraščaja prav dobre, pohvalno moramo omeniti vaje s palicami in redovne vaje moške dece, tudi proste vaje moškega naraščaja, vaje z loki in igre ženske dece so bile dobre, medtem ko pri izvedbi prostih vaj ženskega naraščaja ni bilo ne kritja, ne skladnosti. Orodna telovadba naraščaja je bila vobče prav primerna in lepa, vaje moškega naraščaja na dveh bradljah, vaje ženskega naraščaja na konju in krogih so zadovoljile glede težkoče in glede

izvedbe vsakega strokovnjaka. Le ena vrsta moškega naraščaja na bradlji in ena na mizi sta se odlikovali s pretiranostjo. Mučno je bilo gledati telovadce, ki so se „lomili“ po bradlji, takoj nato pa so pristopili k visokemu drogu, kjer so delali izključno težnje vaje: razovke, težne naupore itd. K sreči ta produkcija na drogu ni trajala dolgo, ker je načelnikova trobka ukazala konec, mi smo se pa oddahnili. Da bi vsi naši vaditelji naraščaja uvideli kako neprijetno je gledati mlade telovadce pri pretežkih vajah in da je to mladini v škodo — ne v korist!

Telovadba moškega in ženskega članstva je kazala tako v prostih vajah kakor na orodju, da Sokolstvo primerno goji telesne vaje in da je na pravi poti za povzdigo telesne kulture. Posamezne skupine so izvajale najrazličnejše vaje v raznih kombinacijah, tako da se vidi v vsem napredek in stremljanje po čim večji izbiri telesnih vaj.

Kot posebnost na sokolskem zletu je bil nastop vojaštva. Gojenci podčastniške šole v Zagrebu so nastopili skupno s članstvom pri prostih vajah in pohvalno mora priznati, da njih izvedba ni prav nič zaostajala za ono pri članstvu. Nastopili so tudi samostojno z vajami s puškami. Vaje so bile sestavljene po principu sokolskega sestava. Vojaštvo jih je izvajalo po godbi pod poveljstvom enega častnika in enega sokolskega vaditelja prav dobro in eksaktno. Da je vojska s tem nastopom pridobila na ugledu in popularnosti, so pričale burne ovacije, ki jih je občinstvo prirejalo vojakom pri nastopu.

V sredo dne 29. junija se je javna telovadba ponovila, uspehi so bili isti kakor prejšnji dan, občinstva pa je bilo nekoliko manj.

Z javno telovadbo je jugoslovensko Sokolstvo pokazalo, kaj je njegov cilj, kam stremi. Z javno telovadbo pa je obenem dokazalo, da vrši v polni meri svojo nalogo, dokazalo upravičenost svoje eksistence in zadržanja, ki ga uživa med narodom.

- - - GLASNIK - - -

Соколско друштво у Високом приредило је — уз судјеловања сокомске фанfare из Сарајева — 19. Јуна о. г. јавну вежбу, на којој су, осим чланова и чланица, судјеловала мушка и женска деца. Као прва тачка програма биле су вежбе с оручевиме од бр. Ахчина, које су извела женска деца певајући народне песме: »Одакле си момо...« и »Тамо далеко...«. Вежбале су лепо, те зато су и награђене од публике бурним аплаузом.

Мушка деца наступила су под водством Соколића-предњака бр. Николе Стјепановића и уз свирање тамб. збора извеле вежбу с палицом за г. 1921. Вежбали су врло добро. Равнање и покривање било је добро, што се до сада ретко дешавало. Дакле: један корак напред, на чему Соколићи могу бити поносити и што им може служити за опомену, да се сећају оне народне: Кад се хоће, све се може. Трећа тачка била је: игре и пирамиде, коју су из-

вела мушка и женска деца у 6 одеља. Од игра извели су: »Миш и Мачка« (најмлађи вјежбачи 5—7 год.), »Ми смо деца весела«, игра с певањем (старија женска деца), игре с лоптом: »подајање жоге у улици«, 1. и 2. начин са 1 и са 2 лопте, млађа женска деца. Разне скупине и разноликости, скок »Скози окно« и вежбе на малом развоју. Све је рађено с много воље и веселости, што се многобројној публици веома свило. При одласку сви су запевали песму из »Соколића«: »Ми смо мали Соколићи...« оставивши све присутне с једном жељом у души: да их опет што прије виде на вежбалишту.

На 26. маја о. г. судјеловала су мушка деца на јавној вежби Сарајевског соколског подмлатка у Сарајеву и наступила с посебном тачком »Три химне« после чега су били од присутних бурно поздрављени.

Приликом прославе »Дечјег Дана« 12. Јуна о. г. наступила су мушка и женска деца са простим вежбама са слета у Прагу 1920. и овај пут показали су, да су свесни свога рада кога се с толиком љубављу и вољом прехватили. Успех ових наступа најбоље показали су се тиме, што се после сваког наступа јавило неколико нових Соколића, тако да се мушка чета од Јануара до сада скоро удвостручила.

Браћо и сестрице, само напред! Наставите започето дело али још са већом љубављу него до сада не бисмо ли већ угледали како брод будућности наше мирно плови у пристаниште среће и напретка народног. Покажите колико вредите, а нашим старијим својим радом реците: погледајте, како и ми овако мали можемо нешто учинити, само кад нам ви, старији, покажете пут, којим требамо ићи. Здравло!

M. B.

Излет мошке деце и нарашћаја Лjubljanskega Sokola на Vrhniko. Dne 24. јулија т. л. је приредила Ljubljanska sokolska župa svoj delni župni zlet на Vrhniku. Na та zlet је излетела туди мошка деца и нарашћај Ljubljanskega Sokolskega društva. Za децо је бил излет непричакован, кер в тем часу — меd почитницима деца ни имела редне теловадбе. Redna теловадба се је опустила зарadi худе vročине и премажнега обиска. Mladina је нашла већ забаве в вођи при копанју, него в теловадници. Ko

је vaditelj случајно срећал в Zvezdi nekoga dečka од sokolskega нарашћаја, га је ustavil тер му rekel: »Bratce, kaj, ko bi šlo nekaj мошке деце в недељу на Vrhniko? Там бо изvajala vrhniška in borovniška деца vaje с palicami, ki so določene за 1. jugoslovenski vsesokolski zlet в Ljubljani 1. 1922., in vi jih tako dobro znate!«

»Saj res, gospod!« је rekel Vojko.

»Torej povej vsakomur izmed vas, ki ga srečaš in ki zna dobro vaje с palicami, raj pride jutri k vaji!«

16 bratcev је prišlo к vaji, з namenom, да bodo sodelovali на Vrhniku in с тем pripomogli до številnejše udeležbe!

S тем па še ни bilo zagotovljeno, да gredo vsi на Vrhniko, saj је bilo меd 16 bratci polovico revnejših, ki не bodo zmogli stroškov.

Pričela се је vadba vaj с palicami. Na koncu vadbe vpraša vaditelj: »Ali boste dobili од svojih staršev toliko denarja, да се boste mogli vzdržati ves dan. Voznja sama stane 10 kron!

Toda, glejte čudo, како veselje imajo starši с svojo deco, ako telovadi pri Sokolu! Tudi najrevnejši so при naslednji vaji naznanili vaditelju, да jim starši dajo 20 kron, kar бо задостovalo за vožnjo in за kosilo. S seboj па vzamejo nekaj kruha, да не bodo lačni.

Voznina sama znaša 10 kron, torej бо oštalо за prehrano samo še 10 kron. Malo је, malo!

Vaditelj нарашћаја premišlja: »Lažje бо, ako si sami skuhamo kosilo. Pri vojakiх sem бил kuhar, zato sem prepričan, да bomo izhajali з 10 K—ter да бо goljuž tak, да се bodo našim dečkom cedile sline. Dečkov бо 16, нарашћаја па 32. Ako računamo на vsakega 20 dkg mesa, бо за 48 bratcev 10 kg mesa već kot dovolj.«

In при тем је остало. Oba vaditelja dece и нарашћаја sta naznanila, да mora vsak prinesiti с seboj poleg 20 K и nekaj kruha туди svojo skledico и žlico, кер се бо kuhalo под milim nebom. Po možnosti raj pride vsak з nahrbtnikom. Vsi со dobili legitimacije, да со člani нарашћаја sokolskega društva, кер ле с тако legitimacije се је mogoče voziti за polovično ceno.

In res! Beseda је meso postala! Ob določenem času, об полу 8. uri zjutraj, sta

že stala v razvoju oba oddelka naraščaja in dece pred vlakom, in skoro vsi so imeli nahrbtnike.

Točni so bili. Nekateri so celo pravili, da je bil Ciril že ob 5. uri zjutraj na kolodvoru. No, pa to ni res, le podražili so ga nekoliko, ker je včasih tudi on poređen.

Veliko navdušenje je zavladovalo med njimi, ko se je začel vlak pomikati in občudovali so med potjo lepe kraje. Komaj pa so dospeli do pol pota, že so začeli nahrbtnike snemati in jih odpirati.

»Kaj bo čez dan, ako bote že po poti ves kruh pojedli?« jih opominja vaditelj. »Poglejte, gospod, saj imamo kruha dovolj, ne bomo pojedli vsega!«

»Le poglej tvoja dva soseda kako malo kruha imata!«

»Ako jima ga bo zmanjkalo, gospod, damo ga njima mi. Jaz imam tu še eno celo štruco, ki jo je dala mama za one, ki ne bodo imeli sami dosti kruha.«

»To je lepo, da se bratsko podpirate. To je res sokolsko!«

Dospevši na Vrhniko, sta se oba oddelka vstopila v dvored in odkorakala v trg. Pred telovadnico Vrhniskega

skega društva so se ustavili. Legli so na travnik in čakali na izkušnjo. Ob 10. uri je imela pričeti. Pričela se je zbirati tudi deca Vrhniskega in Borovniškega Sokolskega društva. Vseh skupaj jih je bilo 75. Po razvrstitvi je sledil skupen odhod na telovadišče k skušnji, ki se je vršila brez godbe. Pa zaradi tega ni bilo strahu, da vaje ne bodo šle, ker so vsi telovadci vaje s palicami skladno izvajali ter pravilno in glasno štel. Le eden je bil od nastopa izključen, ker je vaje preslabo znal.

Po končanih vajah dece in naraščaja so vsi ljubljanski zopet vstopili v svoje oddelke.

»Šedaj gremo k izviri Ljubljani. Tam bomo danes kuhali kosilo. Kake pol ure je do tja!«

»Gospod, ali se bomo smeli kopati med tem, ko se bo kuhalo kosilo?«

»Da v plitvi vodi — in če ni premrzla. Pa plavalnih hlač nimate! Veste kaj, kar v hlačah, ki jih imate s seboj za nastop, se boste kopali, vročina je huda in takoj bodo suhe! Ko pa pridete domov, pa pro-

site mamico, da Vam jih izlika, ker kroj morate oddati društvu v redu!«

»V dvorede na desno!« — »Napred stupaj!« in odkorakala je deca proti izviri Ljubljani. Vsi so bili židane volje, le bratec P. ni nič govoril, ker mu je padla med vožnjo iz Ljubljane na Vrhniko smet v oko in mu povzročala hude bolečine. Med potjo so tudi peli pesmico »Hajdmo Sokoliči!«...

»Tam se pa nekaj kadil!« so opozarjali drug drugega. »Najbrže se tam kuha naše kosilo!«

In res! Še niso dospeli do ognja, že zagledajo naraščajnike v stranski strugi Ljubljani. Ti so se že kopali, prišli so nekaj pred deco tja. Ko pa prispejo do ognja, vidijo, da se tu res pripravlja kosilo. Vaditelja naraščaja so občudovali, kako se je spretno sukal okrog kotla in mesa. Tudi on se je že prej kopal in je ostala kot »kuhar« kar v plavalnih hlačah.

Nekaj že odraslih naraščajnikov je pa prinašalo iz Vrhnike krompir, čebulo in mast, ker jim je vaditelj naročil, da vse to nakupijo.

Gorelo je pod kotlom, da je ogenj živahno prasketal. Saj pa je »kuhar« res tudi praktično vse uredil: nekaj kosov opeke je naložil spodaj okrog kotla, in ognjišče je bilo gotovo. Deca se je medtem kopala. To vam je bilo veselje! Petja in vriskanja ni bilo ne konca ne kraja. Ljubljana je bila oddaljena od kuhinje le nekaj sto korakov. Prišedši do primerne vode so se ustavili in sedli. Sezuli so si čevlje in slekli rdečo srajco; ostali pa so v hlačah, kakor je bilo rečeno. Počasi so poskušali v vodo, ker je bila mrzla. Toda, ko so se privadili, je bilo dobro. Seveda v začetku, ko so stopali v vodo, so lovili sapo. To je bilo smehal!

Po preteku pol ure — radovedni, kdaj bo kosilo, so odšli h kuhinji. Tedaj je pa goljaz že prav prijetno dišal.

»Kuhar« zavpije: »Fantje skupaj!« Hitro krompir nastrgati in oprati. Tudi drv je zmanjkalo!

Vsak je poprijel za delo, kjer je le bilo treba, samo da bo kosilo prej gotovo.

Ko je bil krompir nastrgan in opran, ga je začel »kuhar« spuščati polagoma v kotel. Okrog kotla je stalo nekaj samohlač-

nikov, ki so sušili hlače, zato »kuhar« ni smel spustiti vsega krompirja na enkrat v kotel, ker bi bil goljažev sok oškropil na vzoče, kar bi ne bilo prijetno.

»Kuhar« je tedaj naznanil, da bo kosilo čez pol ure gotovo ter da bo dal znajmenjše za obed z zvonjenjem pri sv. Janezu.

Ker je bilo delo opravljeno, se je mlađež razšla.

Komaj je zapel zvonček pri sv. Janezu, že so pritekli od vseh strani.

»Kosilo je gotovo!«

»V vrsto zbor!« je zazvenelo povelje. Uvrstili so se po velikosti ne glede na to ali spadajo k naraščanju ali k deci. »Prosti razstop — v levo odročiti, zdaj!«

Dolga je bila ta vrsta v takem razstopu. Kaj sedaj?

»Na ena: vzpon, na dve polagoma v počep in predročiti, na tri zopet vzpon in vzročiti, na štiri s priročenjem v temeljno postavo.« Vadi: 1, 2, 3, 4; 1, 2, 3, 4; 1, 2, 3, 4 itd. se je ponavljalo 10krat. »To ne škodi pred kosilom,« je rekel »kuhar«.

Deca kakor naraščaj so se radi pokazali, da so telovadci ter da znajo potrpeti, četudi jih je goljaž ščegetal v nos.

»Vsak vzemi svojo skledico in žlico ter se zopet uvrsti po velikosti!« je ukazal »kuhar«.

Postavili so se torej zopet po velikosti toda tako, da so stopili večji na levo krilo. Računali so, da bodo prišli prvi na vrsto, ker je bil kotel na levi strani. So se pa temeljito urezali. »Kuhar« je dal povelje: »V red na desno! — Levo protihod — Na pred stupaj!« in začelo se je deliti kosilo. Ciril kot najmanjši se seveda ni mogel

čevolj nasmejati, ker je prišel prvi do kosila.

Po prvi razdelitvi — vsak je dobil polno zajemalko — je sledila še druga, ker je bilo v kotlu še dosti goljaža. Vsi so se do sitega najedli.

Po kratkem odmoru po kosilu so umili najprej kotel in pospravili s poti oglje in opeko. Na to so si umili posodo in žlice ter oboje spravili v nahrbtnike.

Ko je bilo vse pospravljeno, sta odkorakala oba oddelka do sokolske telovadnice, kjer so odložili dečki nahrbtnike in kotel, dobili pa lesene palice.

Medtem, ko so se pripravljali za popoldanski nastop, je vaditelj odpeljal dečka, ki ga je še vedno nadlegoval premogov prah v očeh k zdravniku, bivšemu starosti Vrhniškega Sokol. društva. »Ope racija« je bila hitro končana in vesel — kakor ostali — je bil naš »bolnik«.

Ob 3. uri popoldan je bila javna telovadba. 75 dečkov je nastopilo z vajami s palicami pod vodstvom brata staroste iz Vrhnik. Poprej so poskusili vaje še enkrat z godbo. Vse štiri vaje so bile izvajane precej dobro, majhne napake in ne popolno kritje so malo kazili nastop, zato prihodnjič bolje!

Moški naraščaj je nastopil s prostimi vajami zadovoljivo. Po javni telovadbi je dobil vsak naraščajnik klobasico s kruhom in čašo malinovca.

Ob polu 8. uri zvečer so odkorakali na kolodvor, kjer so lepo v redu ystopili v odkazane vozove. Med petjem narodnih pesmic je hitro potekel čas vožnje do Ljubljane. Dobro volje in z željo, da bi bilo še več takih izletov, so se razšli na svoje domove.

A. K.

